

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 1285/2022
30.11.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Невенке Важић, председника већа, Дубравке Дамјановић, Милене Рашић, Биљане Синановић и Светлане Томић Јокић, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Снежаном Лазин, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела насиље у породици из члана 194. став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА – адвоката Ружице Дугошије, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Великој Плани К.244/20 од 28.01.2022. године и Вишег суда у Смедереву Кж1 50/22 од 24.06.2022. године, у седници већа одржаној дана 30.11.2022. године, једногласно, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА – адвоката Ружице Дугошије, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Великој Плани К.244/20 од 28.01.2022. године и Вишег суда у Смедереву Кж1 50/22 од 24.06.2022. године, у односу на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) Законика о кривичном поступку, док се у осталом делу захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног **ОДБАЦУЈЕ** као недозвољен.

Образложење

Пресудом Основног суда у Великој Плани К.244/20 од 28.01.2022. године окривљени АА је оглашен кривим због извршења два кривична дела насиље у породици из члана 194. став 1. КЗ за која су му претходно утврђене појединачне казне затвора у трајању од по 3 месеца и затим је окривљени осуђен на јединствену казну затвора у трајању од 5 (пет) месеци. Окривљеном је изречена мера безбедности забрана приближавања оштећеној ББ на удаљености мањој од 10 метара, приступа простору у коме станује и забрана даљег узнемиравања оштећене у трајању од 6 месеци од правноснажности пресуде, с тим што се време проведено у затвору не урачунава у трајање ове мере, а мера се може укинути и пре истека времена за које је одређена ако за то престану разлози.

Истом пресудом оштећена ББ је за остваривање имовинскоправног захтева упућена на парнични поступак. Окривљени је обавезан да оштећеној на име трошкова кривичног поступка уплати износ од 29.250,00 динара, те да суду на име паушала уплати износ од 5.000,00 динара, а све у року од 15 дана од правноснажности пресуде, под претњом принудног извршења

Пресудом Вишег суда у Смедереву Кж1 50/22 од 24.06.2022. године усвојена је жалба браниоца окривљеног АА – адвоката Ружице Дугошије, па је преиначена пресуда Основног суда у Великој Плани К.244/20 од 28.01.2022. године у погледу правне квалификације кривичног дела и одлуке о кривичној санкцији, тако што је Виши суд у Смедереву кривичноправне радње окривљеног АА описане у изреци првостепене пресуде правно квалификовао као кривично дело насиље у породици из члана 194. став 1. КЗ и за исто окривљеном изрекао условну осуду којом му је утврдио казну затвора у трајању од 5 (пет) месеци која се неће извршити уколико окривљени у року од 2 (две) године од дана правноснажности пресуде не учини ново кривично дело, док је у преосталом делу жалба браниоца окривљеног одбијена као неоснована и првостепена пресуда је у непреиначеном делу потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости поднела је бранилац окривљеног АА – адвокат Ружица Дугошија, због повреда кривичног закона из члана 439. тачка 1) и 3) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд „усвоји поднети захтев, те да преиначи пресуде Основног суда у Великој Плани К.244/20 од 28.01.2022. године и Вишег суда у Смедереву Кж1 50/22 од 24.06.2022. године тако што ће окривљеног ослободити од оптужбе или да укине у целости првостепену пресуду и делимично другостепену пресуду и то у делу у коме је одбијена жалба браниоца окривљеног и потврђена првостепена пресуда и предмет врати на поновни поступак и одлучивање“.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је, након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је неоснован у делу који се односи на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, док је у осталом делу недозвољен.

Бранилац окривљеног АА у поднетом захтеву истиче да се побијане правноснажне пресуде везано за догађај од 03.01.2020. године заснивају искључиво на исказу сведока ВВ датом на главном претресу одржаном дана 26.11.2021. године, а који сведок није од стране суда, пре њеног испитивања, упозорена на могућност ослобођења од дужности сведочења. Наиме, како је сведок ВВ дванаест година и то од 2007. године па до развода брака између окривљеног и оштећене 2019. године, каоштићеница, живела у непрекидној заједници живота са окривљеним и оштећеном који су јој у том периоду заједнички били хранитељи, при чему се хранитељство сходно

одредби члана 2. став 1. тачка 25) ЗКП може сматрати другом трајном заједницом живота, то стога, по ставу браниоца окривљеног, сведок ВВ у конкретном случају сходно одредби члана 94. став 1. ЗКП има статус лица које је ослобођено од дужности сведочења, па је суд био у обавези да је пре њеног испитивања упозори на могућност ослобођења од дужности сведочења.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног којима се у суштини указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, а због које окривљени преко браниоца у смислу члана 485. став 4. ЗКП може поднети захтев за заштиту законитости, се по оцени Врховног касационог суда не могу прихватити као основани, из следећих разлога:

Наиме, из списка предмета и то записника о главном претресу одржаном дана 26.11.2021. године произилази да је сведок ВВ, а која је пре почетка њеног испитивања од стране судије питана да ли је у сродству са окривљеним АА, изјавила да није у сродству и у контакту са окривљеним, те да је иста од стране судије упозорена у складу са одредбама ЗКП, при чему је потом на питање пуномоћника оштећене сведок изричито изјавила да јој је окривљени био хранитељ и то у периоду од 2007. године па до прекида брачне заједнице са оштећеном. Дакле, како из списка предмета произилази да сведок ВВ у време давања њеног исказа дана 26.11.2021. године не спада у категорију привилегованог сведока у складу са одредбом члана 94. став 1. ЗКП, то, супротно наводима браниоца окривљеног, суд није био дужан да исту сходно одредби члана 94. став 3. ЗКП упозори на могућност ослобођења од дужности сведочења, због чега исказ сведока ВВ не представља незаконит доказ и суд је на њему могао засновати побијану правноснажну пресуду. Чињеница на коју у поднетом захтеву указује бранилац окривљеног и то да је сведок ВВ од 2007. године па до 2019. године, као штићеница, живела у непрекидној заједници живота са окривљеним и оштећеном који су јој у том периоду заједнички били хранитељи, је без утицаја на другачије одлучивање, обзиром да однос наведен у ставу 1. члана 94. ЗКП треба да постоји у време када сведок даје свој исказ.

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА у осталом делу је одбачен као недозвољен.

Наиме, бранилац окривљеног у осталом делу захтева, као разлог његовог подношења, само формално означава повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП због које је подношење захтева дозвољено окривљеном, с тим што својим наводима по налажењу овога суда суштински оспорава и полемиче са чињеничним утврђењима суда у правноснажним одлукама и указује на погрешну оцену изведених доказа, давањем сопствене оцене изведених доказа која је потпуно другачија од оне коју су дали нижестепени судови. Ово имајући у виду да бранилац истиче да, осим исказа оштећене ББ, који суд није требало да прихвати из разлога јер је она лажно пријавила окривљеног да јој он наводно прети и да је прати како би на њега вршила притисак да пристане да закључењем поравнања споразумно реше питање заједнички стечене имовине, те исказа сведока ВВ која од развода брака окривљеног и оштећене није у добрим односима са окривљеним и својим исказом је хтела да помогне оштећеној код које живи као штићеница, нема ни једног другог доказа да је окривљени критичном приликом угрозио спокојство и душевно стање оштећене тако што ју је

повукао за рукав и упутио јој озбиљну претњу, због чега је по мишљењу одбране суд требало да окривљеног услед недостатка доказа ослободи од оптужбе за кривично дело насиље у породици из члана 194. став 1. КЗ.

Поред тога, бранилац окривљеног као разлог подношења захтева за заштиту законитости формално означава и повреду кривичног закона из члана 439. тачка 3) ЗКП, због које је подношење захтева такође дозвољено окривљеном. Међутим, бранилац даље у образложењу захтева не указује у чему је то конкретно суд прекорачио границе свога овлашћења приликом изрицања кривичне санкције окривљеном и која конкретно одредба кривичног закона је повређена, већ својим наводима по налажењу овога суда фактички указује на повреду одредбе члана 441. став 1. ЗКП. Ово имајући у виду да истиче да је кривична санкција која је изречена окривљеном престрога, обзиром да се ради о лицу које до сада није имало сукоб са законом, чије је здравствено стање тешко нарушено и који је породичан човек и отац два пунолетна детета, при чему суд није ценио коректно држање окривљеног пред судом, као и околности везане за његов однос са оштећеном пре и после критичног догађаја.

Како, дакле, бранилац окривљеног у захтеву за заштиту законитости, као разлог побијања правноснажних пресуда, само формално означава повреде закона због којих је подношење захтева дозвољено окривљеном, док суштински указује на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање и погрешну оцену доказа од стране нижестепених судова (наводи браниоца везано за повреду закона из члана 439. тачка 1. ЗКП), те на повреду одредбе члана 441. став 1. ЗКП (наводи браниоца везано за повреду закона из члана 439. тачка 3. ЗКП), а што не представља законске разлоге због којих је у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП дозвољено подношење овог ванредног правног лека окривљеном и његовом браниоцу због повреде закона, то је Врховни касациони суд захтев браниоца окривљеног у овом делу оценио недозвољеним.

Осим тога, бранилац окривљеног у образложењу захтева истиче и да је судија првостепеног суда неправилно поступио када на главном претресу одржаном дана 26.11.2021. године, за време док је саслушавао окривљеног и испитивао сведока ВВ, није удаљио из суднице оштећену која није била испитана пре ових лица, а који наводи браниоца окривљеног би по налажењу овога суда представљали повреду одредбе члана 390. ЗКП. Како повреда одредбе члана 390. ЗКП не представља законски разлог због којег је у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП дозвољено подношење захтева за заштиту законитости окривљеном и његовом браниоцу, то је Врховни касациони суд захтев браниоца окривљеног и у овом делу оценио недозвољеним.

Са изнетих разлога, налазећи да побијаним пресудама није учињена повреда закона на коју се неосновано указује захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног АА – адвоката Ружице Дугошије, Врховни касациони суд је на основу члана 491. став 1. ЗКП захтев у односу на повреду закона наведену у изреци одбио као неоснован, док је у осталом делу на основу члана 487. став 1. тачка 2) ЗКП и члана 485. став 4. ЗКП захтев одбацио као недозвољен и одлучио као у изреци пресуде.

Записничар-саветник

Председник већа-судија

Снежана Лазин, с.р.

Невенка Важић, с.р.

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**